

3. Лупак Р.Л., Васильців Т.Г. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
4. Хаксевер К., Рендер Б., Рассел Р., Мердик Р. Управление и организация в сфере услуг, 2-е изд. ; Пер. с англ. под ред. В.В. Кулибановой. СПб.: Питер, 2002. 752 с.

УДК 631.1

Шалімов Володимир

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СТРАТЕГІЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕХНІКИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЇХ РОЗВИТКУ ТА РОЛЬ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Потенціал аграрного сектору України є значним, оскільки Україна перебуває в п'ятірці світових лідерів за експортом сільськогосподарських культур. У 2022 році зросли ризики та загрози для аграрного сектора, серед яких виділяються такі: неможливість проведення польових робіт на усій території, блокування експорту сільськогосподарської продукції морським напрямом, руйнування інфраструктури виробництва, перероблення та зберігання сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, погіршення забезпеченості сільськогосподарських підприємств матеріально-технічними засобами [1]. Водночас повністю погоджуємося з необхідністю формування стратегічного бачення майбутнього розвитку як сільського господарства в цілому, так і кожного окремого сільськогосподарського підприємства. Розробка фінансової стратегії та її окремих компонентів є важливим чинником забезпечення стабільного розвитку окремого суб'єкта, а для сільськогосподарських підприємств (як великих агропромислових підприємств, так і дрібних фермерських господарств) особливого значення завжди мала стратегія відновлення сільськогосподарської техніки, враховуючи її вартість та умови використання. В контексті цього важливим є оптимальна та раціональна амортизаційна політика.

Підприємства самостійно здійснюють вибір методу нарахування амортизації по основним засобам, виходячи із певних рішень управління та способу отримання економічних вигод від використання певного об'єкту. При придбанні та подальшій експлуатації основних засобів приймаються три основних рішення, кожне з яких певним чином віддзеркалюється при організації амортизаційної політики: 1) рішення щодо строку корисного використання об'єкту визначає строк його амортизації; 2) рішення щодо способу його використання має вирішальний вплив на вибір саме методу нарахування амортизації; 3) рішення щодо порядку використання об'єкту після

закінчення встановленого строку визначає рівень його ліквідаційної вартості. Виходячи з цього, розробка моделі раціонального використання техніки та амортизаційної політики повинна включати в себе три етапи: I етап – оцінка ефективності техніки та інтенсивності її заміни; II етап – визначення оптимального строку служби та строку амортизації; III етап – вибір методу нарахування амортизації.

Одним з найбільш складних питань при виборі методу нарахування амортизації є порядок визначення строку служби об'єкту основних засобів. При плануванні діяльності підприємств дуже важливо об'єктивно і достовірно оцінювати техніко-економічні параметри машин, оскільки їх ефективність значно змінюється з роками і ще в більшій мірі за весь термін служби. Оптимальний за критерієм мінімуму щодо витрат термін служби техніки і модернізації базових моделей відповідає моменту, коли річні експлуатаційні витрати, віднесені до відповідного корисного ефекту, дорівнюють середньому розміру корисного ефекту за весь період служби техніки. Подальша експлуатація з ремонтами, що поступово дорожчають, призводить до зниження продуктивності і росту собівартості проти мінімально можливої.

Оптимальний термін служби техніки може бути скоригований із використанням економічних критеріїв. При відомих середніх експлуатаційних витратах на одиницю устаткування і середньому віку технічного парку можна корегувати оптимальний термін служби або прогнозувати динаміку зміни витрат на обслуговування одиниці устаткування для наступного визначення оптимального терміну служби по мінімуму питомих приведених витрат з адекватною східчастою зміною амортизаційних відрахувань. Для нових видів техніки, щодо яких відсутні достатні експлуатаційні спостереження, варто практикувати побудову прогнозних регресивних залежностей між техніко-економічними і конструкційними характеристиками, наприклад, таких як маса, вартість, продуктивність, витрати запасних частин, кількість конструктивних елементів, трудомісткість технічного обслуговування і ремонту попередніх і подібних типів машин з урахуванням інтенсивного використання в перші роки експлуатації.

Враховуючи необхідність підвищення продуктивності та економічної ефективності складної дорогої техніки, наприклад, зерно-, буряко-, кормо- або кукурудзозбиральних машин, необхідно прагнути до високоінтенсивного її використання в перші роки служби з наступним зниженням навантажень, що може бути забезпечено використанням прискореного або кумулятивного методу нарахування амортизації. Для цих цілей, крім відповідної організації використання техніки, необхідно ввести більш ефективні норми диференційованих амортизаційних відрахувань, спрямовані на те, щоб диференціювати норми амортизації в залежності від фактичного виробітку техніки. Терміни амортизації в результаті такого підходу будуть визначатися за допомогою приведених економічних критеріїв, тобто тривалістю досягнення тієї залишкової вартості, при якій можна ще ефективно використовувати машини при відносно низьких навантаженнях.

Важливою умовою реалізуєміості оптимальної стратегії відновлення

техніки відповідно до розглянутих закономірностей її розвитку є ведення надійної системи обліку показників результативності виробництва для того, щоб своєчасно будувати відповідні моделі і надійно прогнозувати періоди вичерпання потенційних можливостей основних видів машин і тим самим управляти процесом підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. При цьому важливого значення набувають розробка науково обґрунтованих методичних рекомендацій щодо визначення класифікаційних груп основних засобів, методів і норм амортизації по них. Практика свідчить, що більшість бухгалтерів формально підходять до питань вибору методів нарахування амортизації, що в значній мірі обумовлено звичками та традиціями використовувати регламентовані норми та нормативи, а також відсутністю стимулів до свідомого використання раціональних методів амортизації.

Саме за допомогою викладених передумов є можливості для активізації чинника техніко-економічного розвитку технічної бази і прогресивних технологій як основи підвищення продуктивності праці й ефективності сільськогосподарського виробництва, забезпечення стійкості та адаптивності аграрного сектора в сучасних умовах.

Література:

1. Русан В.М. Особливості функціонування аграрного сектору економіки України в умовах війни. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-07/rusan.pdf> (дата звернення: 12.11.2022)

УДК: 35.078

Юрченко Крістіна

аспірант кафедри регіоналістики і туризму

Рвач Андрій

аспірант кафедри регіоналістики і туризму

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ

Дослідження теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із реформуванням публічного управління на місцевому й, у тому числі на регіональному, рівнях має актуальність практично для будь-якої сучасної демократичної країни. Як показує багатий реформаторський досвід країни Європейського Союзу, особливо східноєвропейських, які протягом останніх десятиліть пройшли значний шлях від централізованих адміністративних систем управління до децентралізованих моделей організації публічної влади, основною ідеєю такої модернізації стало перенесення центру вирішення питань